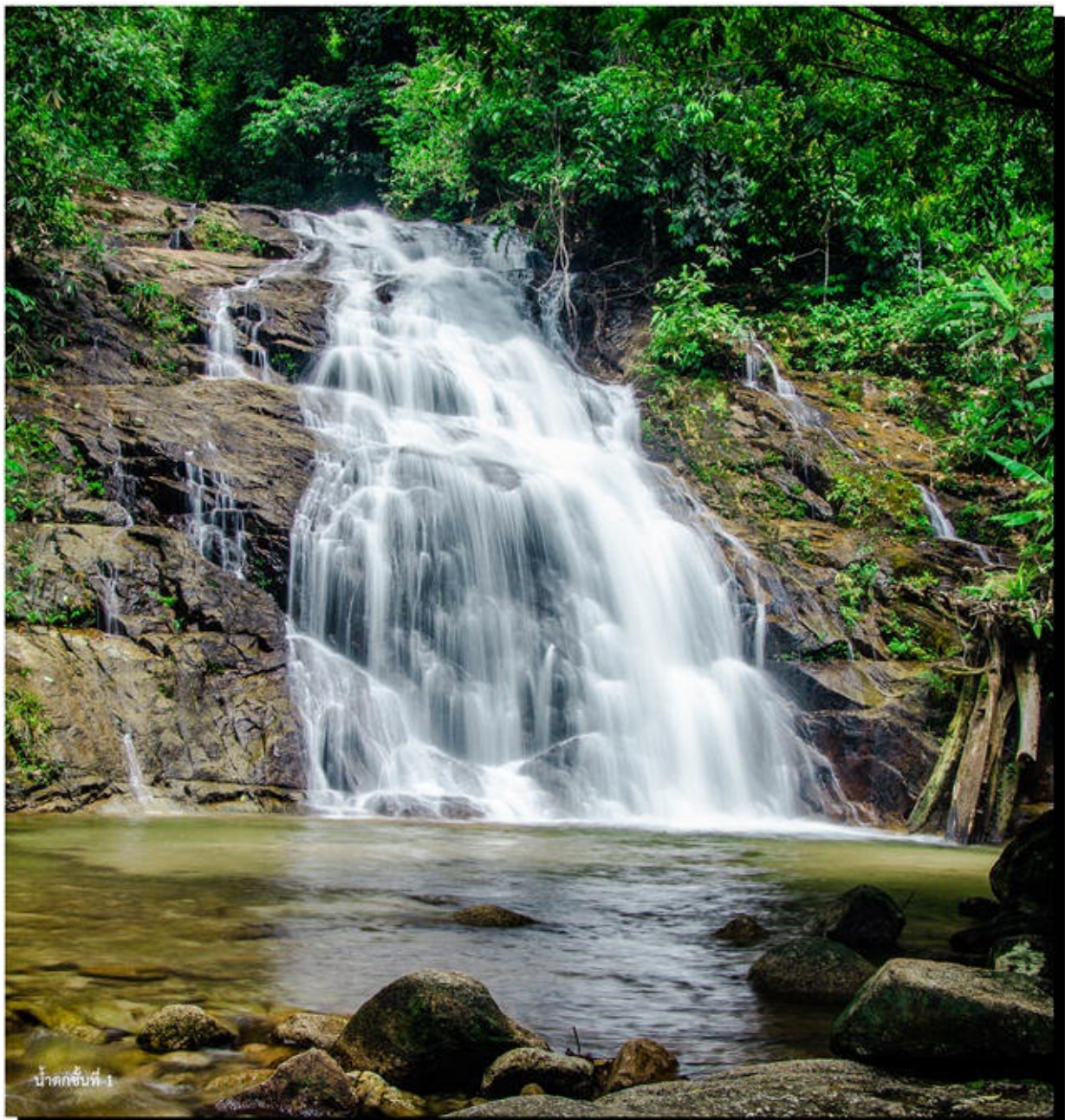

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ไหลตกจากหน้าผา หินลดหลั่นลงมา 4 ชั้น ช่วงที่สวยงามที่สุดคือช่วงเดือนธันวาคม - เดือนมกราคม นอกจากนี้ยังมีเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ โดยสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติฯ เพื่อเดินชมเส้นทาง

น้ำตกโตนช่องฟ้า (Ton Chong Fa Waterfall) ชั้นที่ 2

อุทยานแห่งชาติเขาสก-ลำรุ หมู่ที่ 7 ต.คึกคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา 82190

โทรศัพท์ 0 7648 5243

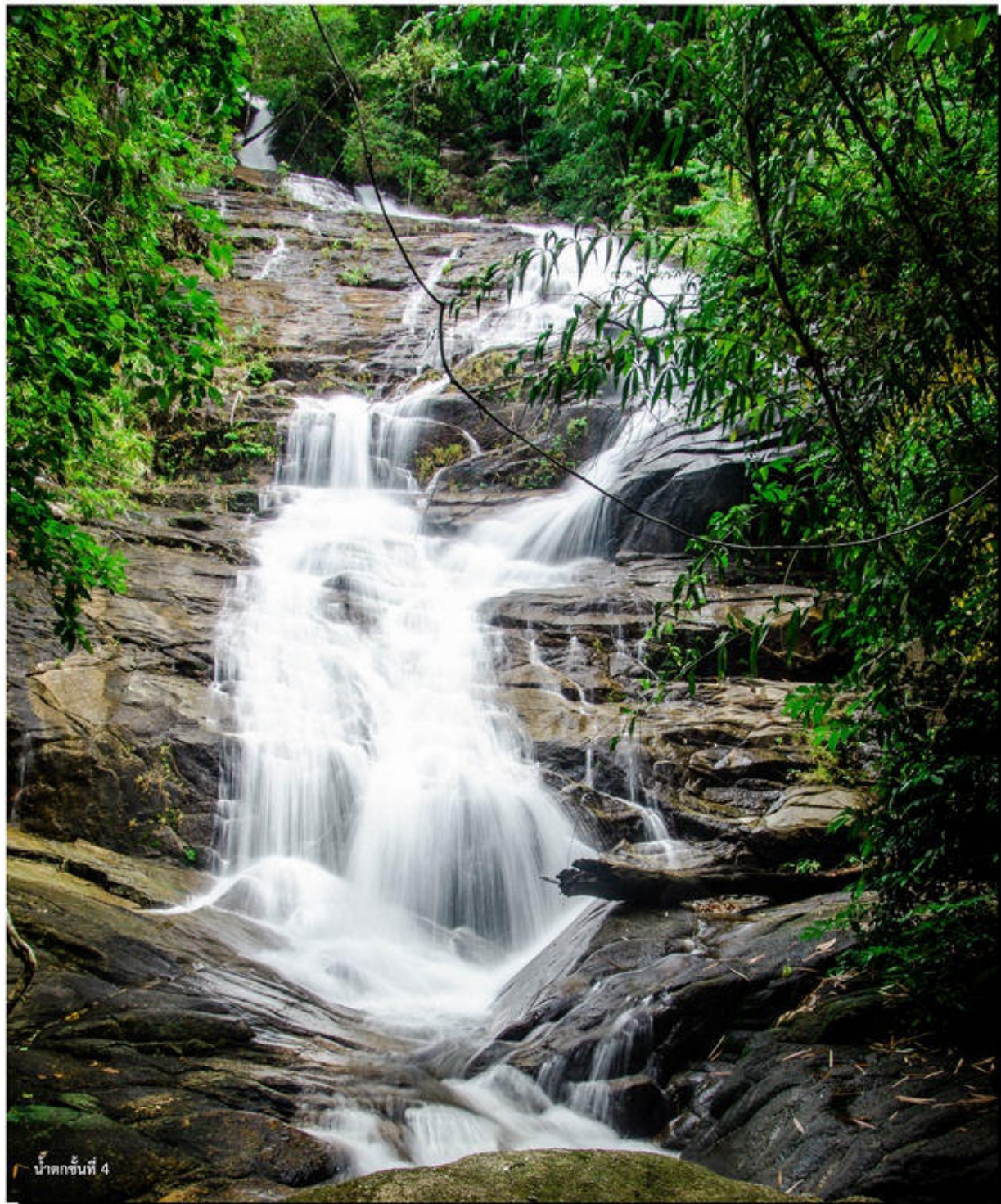
พิกัด 47P 0421284E 0956582N

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว เล่นน้ำได้ตลอดปี/หน้าแล้งน้ำน้อย

น้ำตกชั้นที่ 2

น้ำตกโตนดาดฟ้า (Ton Dad Fa Waterfall) ชั้นที่ 1

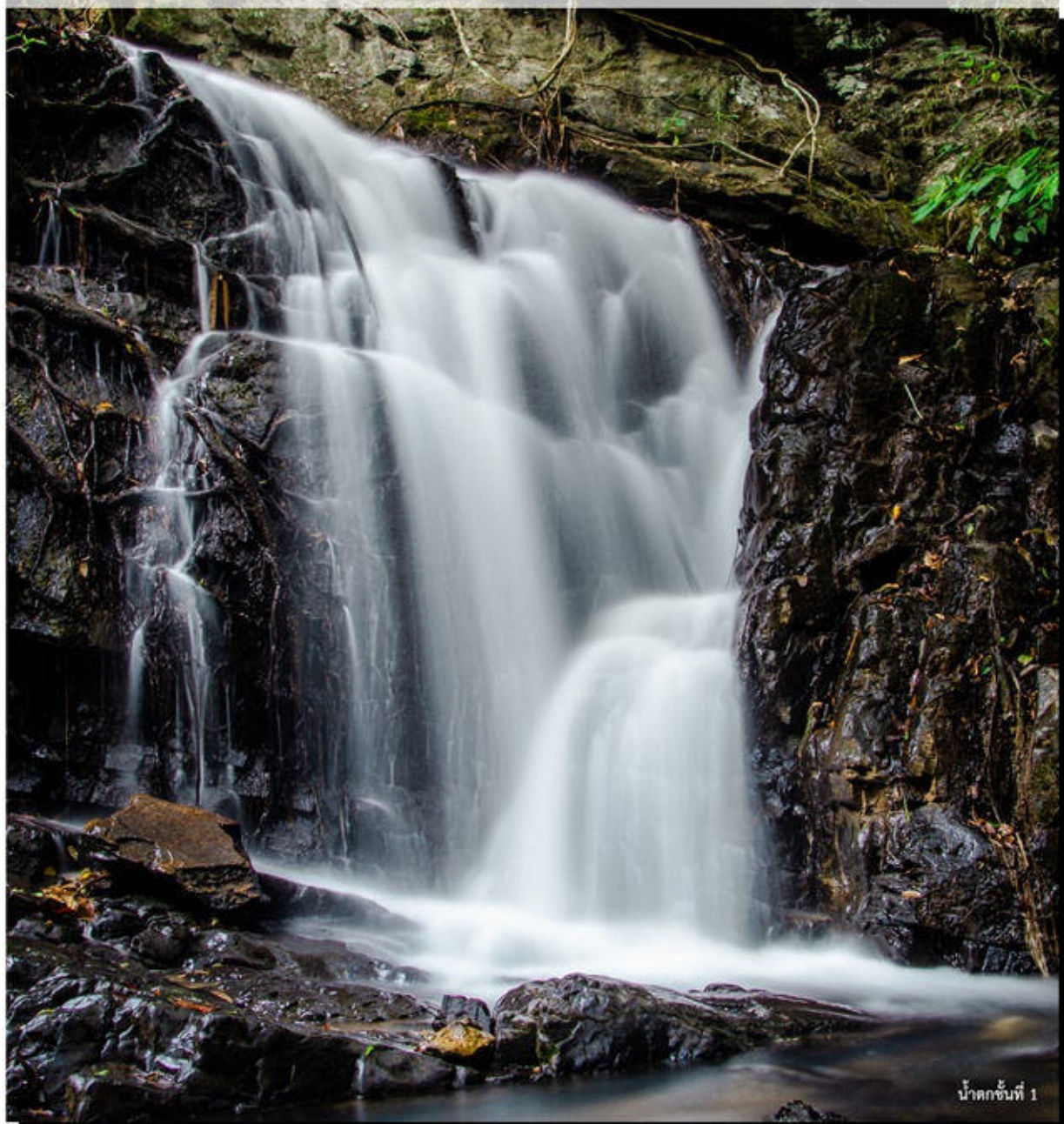
อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง หมู่ 1 ต.คลองขวาง อ.นาทวี จ.สงขลา 90160

โทรศัพท์ : 0 7480 5342

พิกัด 47N 0674462E 0729504N

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว เล่นน้ำได้ตลอดปี/หน้าแล้งน้ำน้อย

อยู่ริมถนนสายบ้านสะท้อน-สะเดา อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 2 กิโลเมตร น้ำไหลแรง สองข้างทางเต็มไปด้วยตะไคร่น้ำมีบรรยากาศธรรมชาติที่ร่มรื่นสวยงาม เป็นป่าที่สมบูรณ์

น้ำตกชั้นที่ 1

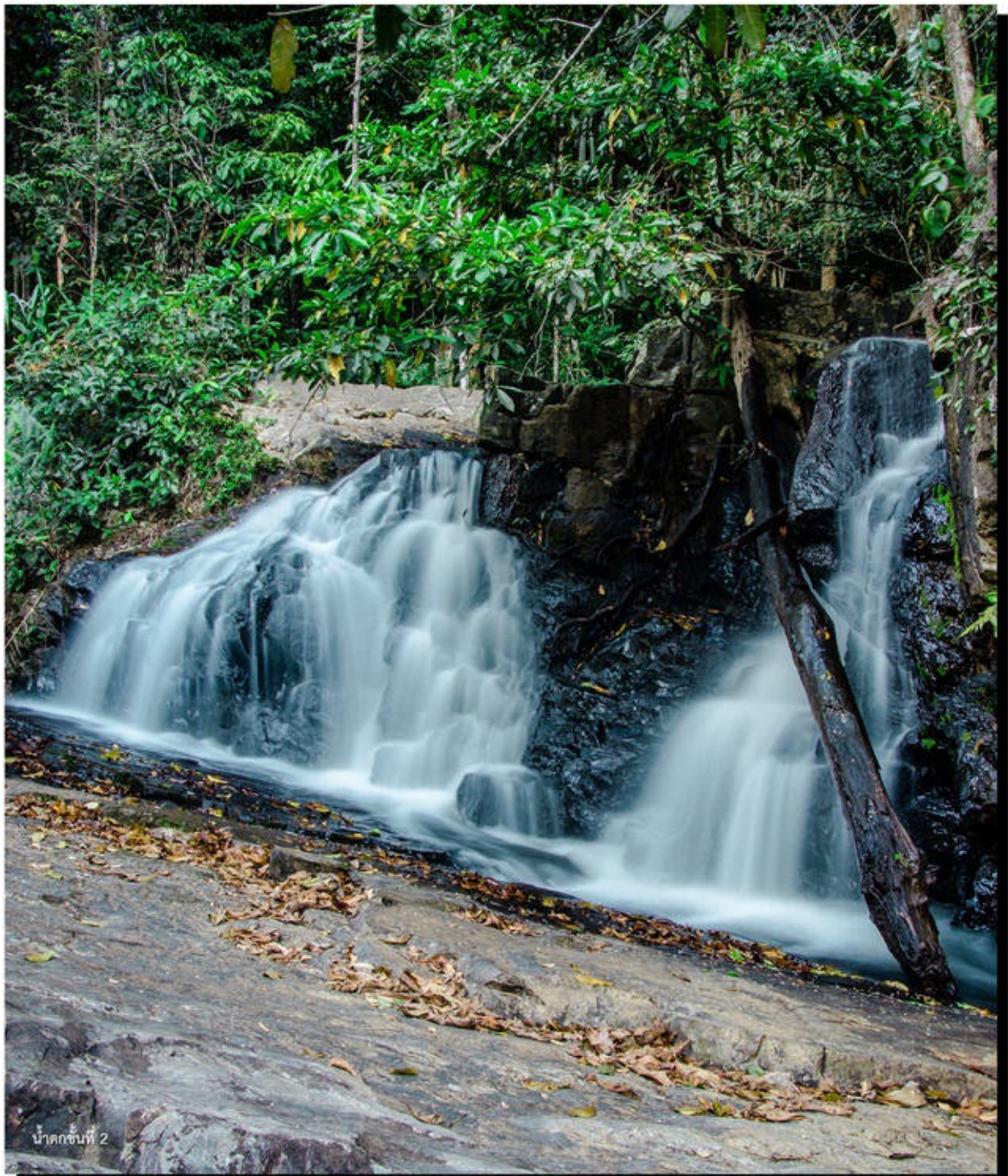
น้ำตกโตนดาดฟ้า (Ton Dad Fa Waterfall) ชั้นที่ 2

อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง หมู่ 1 ต.คลองกวาง อ.นาทวี จ.สงขลา 90160

โทรศัพท์ : 0 7480 5342

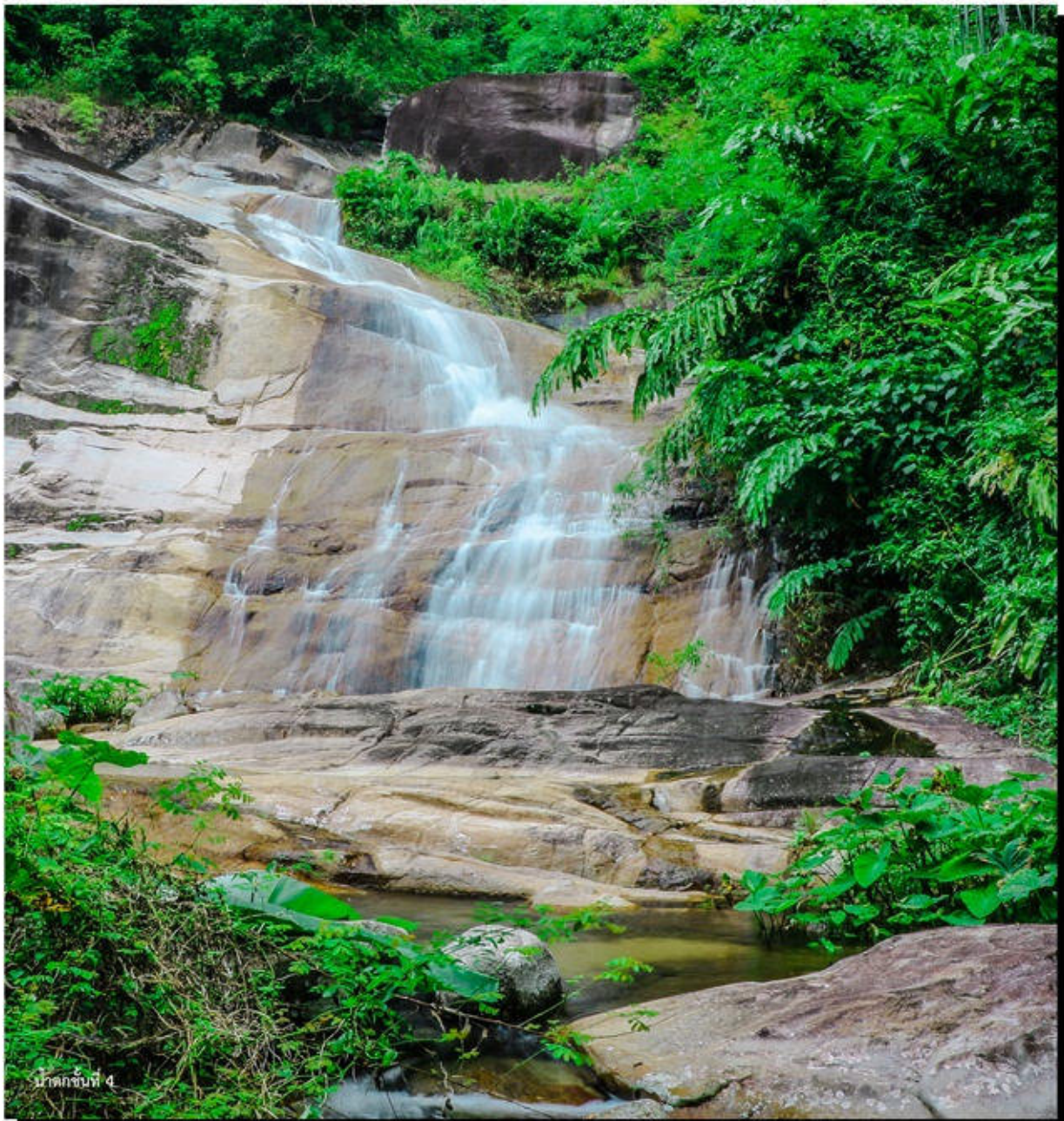
พิกัด 47N 0674462E 0729504N

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว เล่นน้ำได้ตลอดปี/หน้าแล้งน้ำน้อย

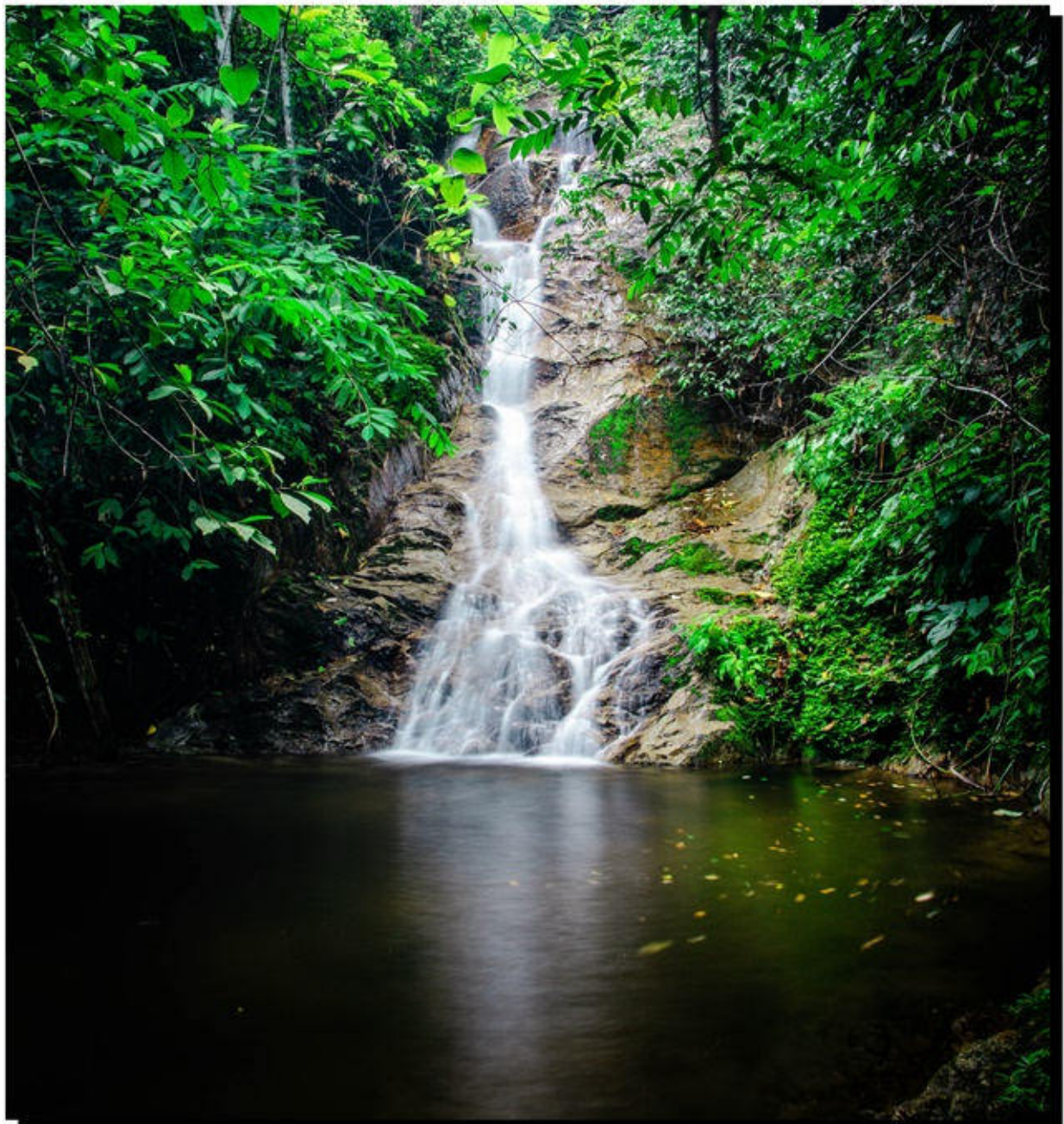

ตั้งอยู่ภายในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ สข.2 (สำนักเนียน) ท้องที่หมู่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอสหัส จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นน้ำตกที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่า มีพรรณไม้ป่าดงดิบชื้นขึ้นปกคลุมอย่างหนาแน่น มี 7 ชั้น เปิดให้บริการชั้นที่ 1 เพียงชั้นเดียว

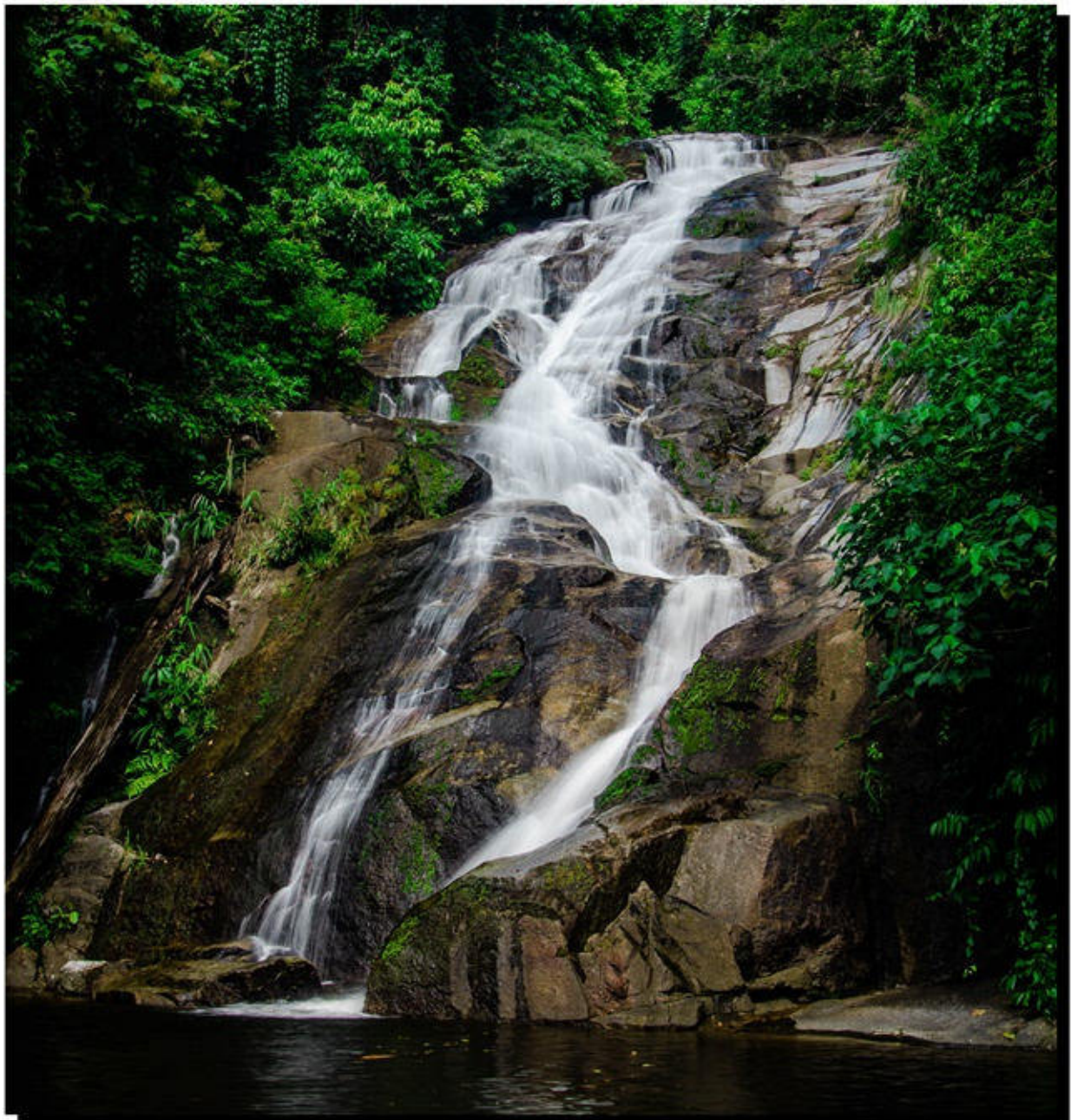

ตั้งอยู่ในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ที่ ตย.3 (เขารามโรม) หมู่ที่ 3 ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากหน่วยพิทักษ์ฯประมาณ 100 เมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก น้ำไหลตลอดทั้งปี

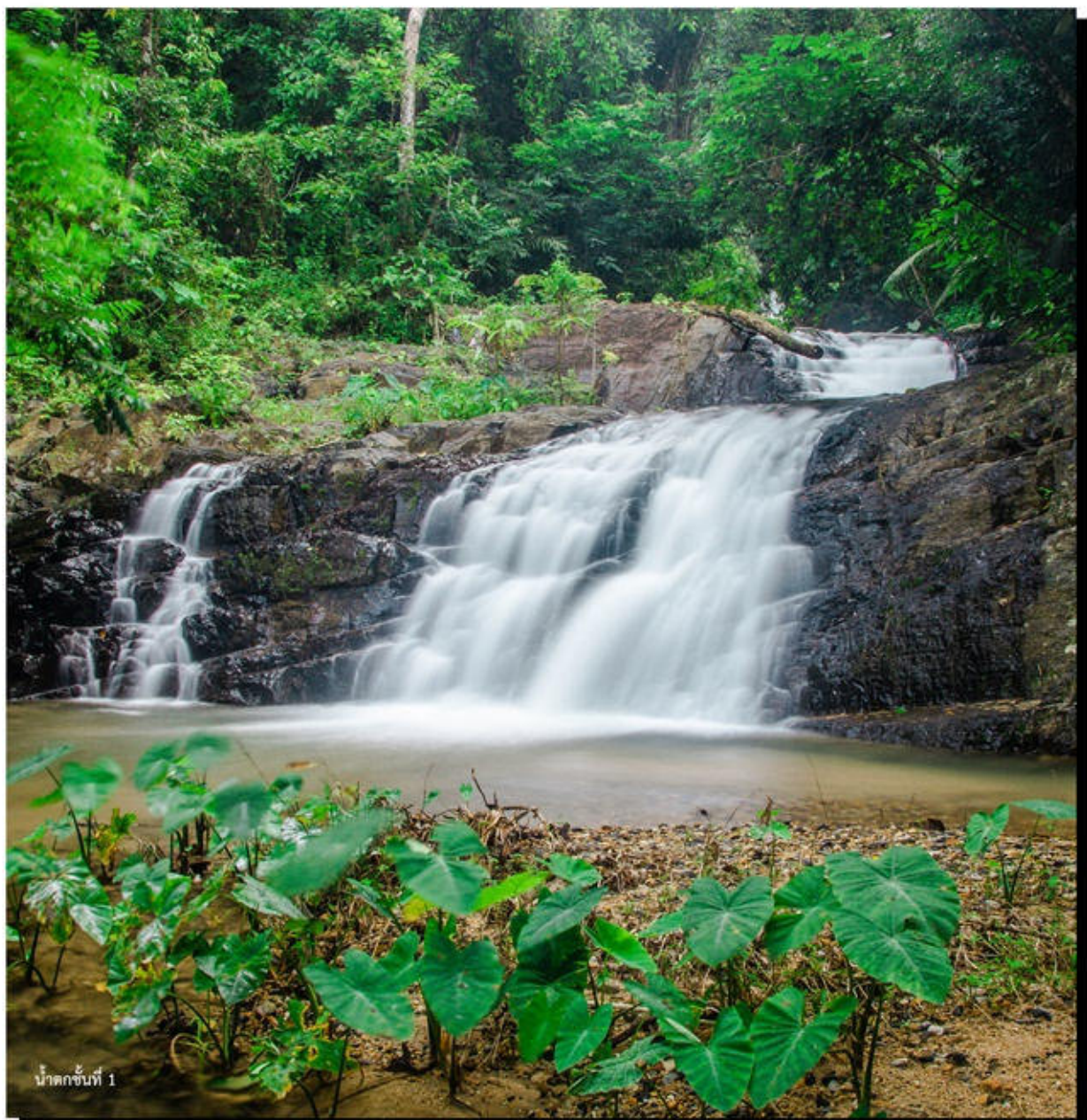

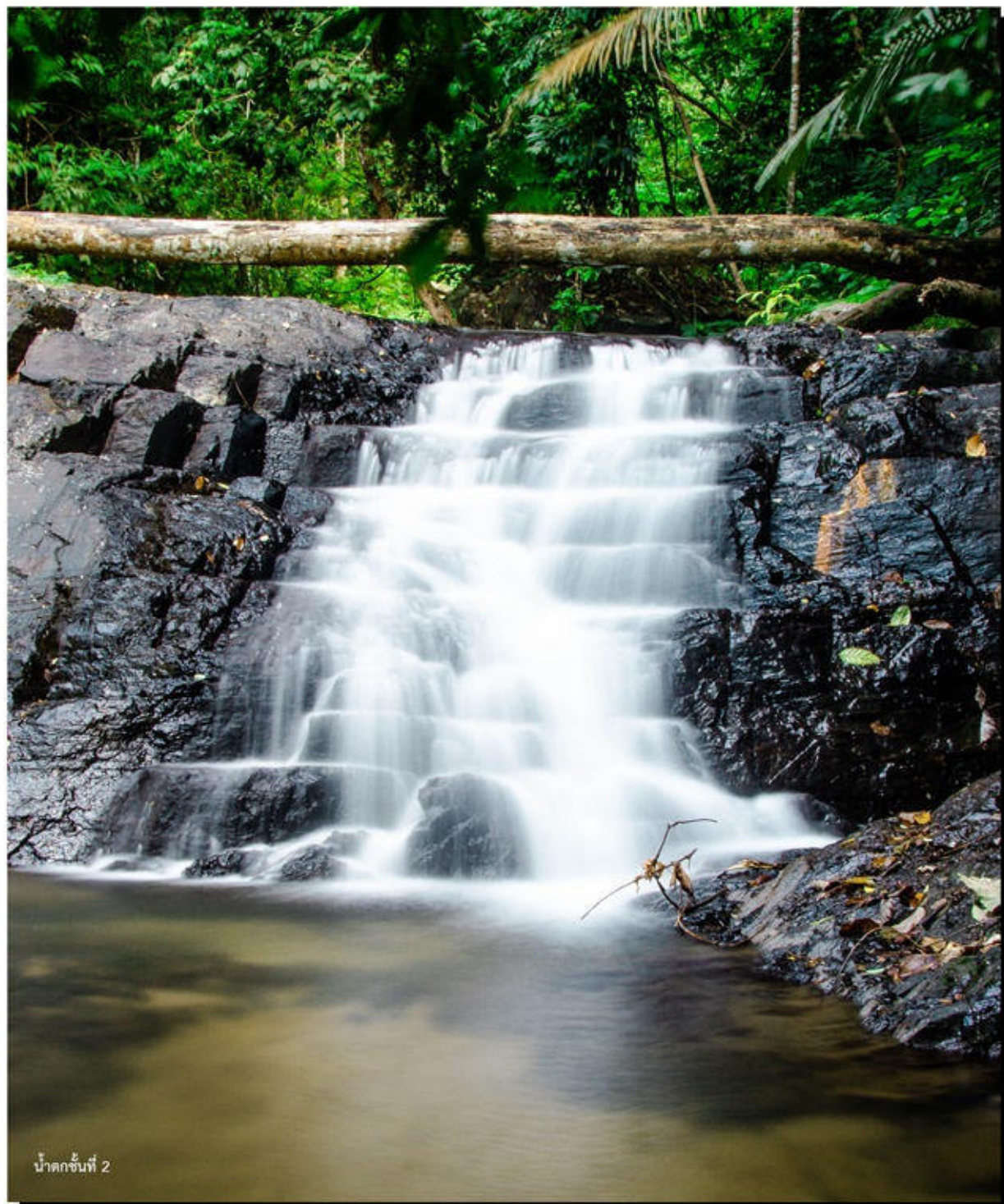
ตั้งอยู่ภายในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ที่ ตย.2 (น้ำตกหอนานโจน) หมู่ที่ 3 ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ประมาณ 45 กิโลเมตร

ตั้งอยู่ภายในที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขื่อนมเบญจา เป็นน้ำตกที่มีขนาดเล็ก น้ำใสสะอาด มีทั้งหมด 3 ชั้น แม้จะเป็นน้ำตกขนาดเล็ก แต่มีความเป็นธรรมชาติสูงมาก สภาพสองข้างทางขึ้นน้ำตก ประกอบด้วย ต้นไม้ขนาดใหญ่ ป่ายังคงความชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์ สามารถเดินเท้าจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติไปทางทิศเหนือประมาณ 300 เมตร

ตั้งอยู่ภายในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ รย.1 (เหมืองทวด) หมู่ที่ 1 ตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นน้ำตกที่รู้จักแพร่หลายในเขตอำเภอบ้านนาสาร บริเวณน้ำตกมีร่มไม้แอ่งน้ำสวยงาม

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
ประเภทธรรมชาติสันโดษ (Primitive,P)

น้ำตกโตนกลอย (Tone Kloi Waterfall)

อุทยานแห่งชาติเขาสก หมู่ที่ 6 ต.คลองศก อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี 84250

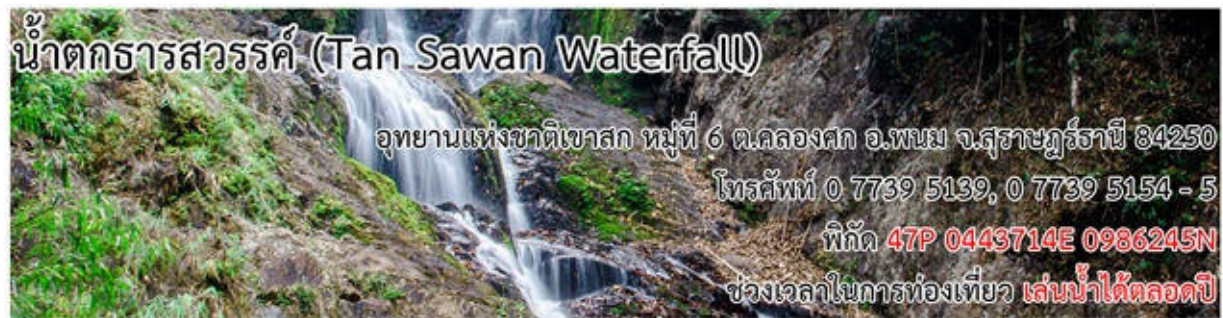
โทรศัพท์ 0 7739 5139, 0 7739 5154 - 5

พิกัด 47P 0443714E 0986245N

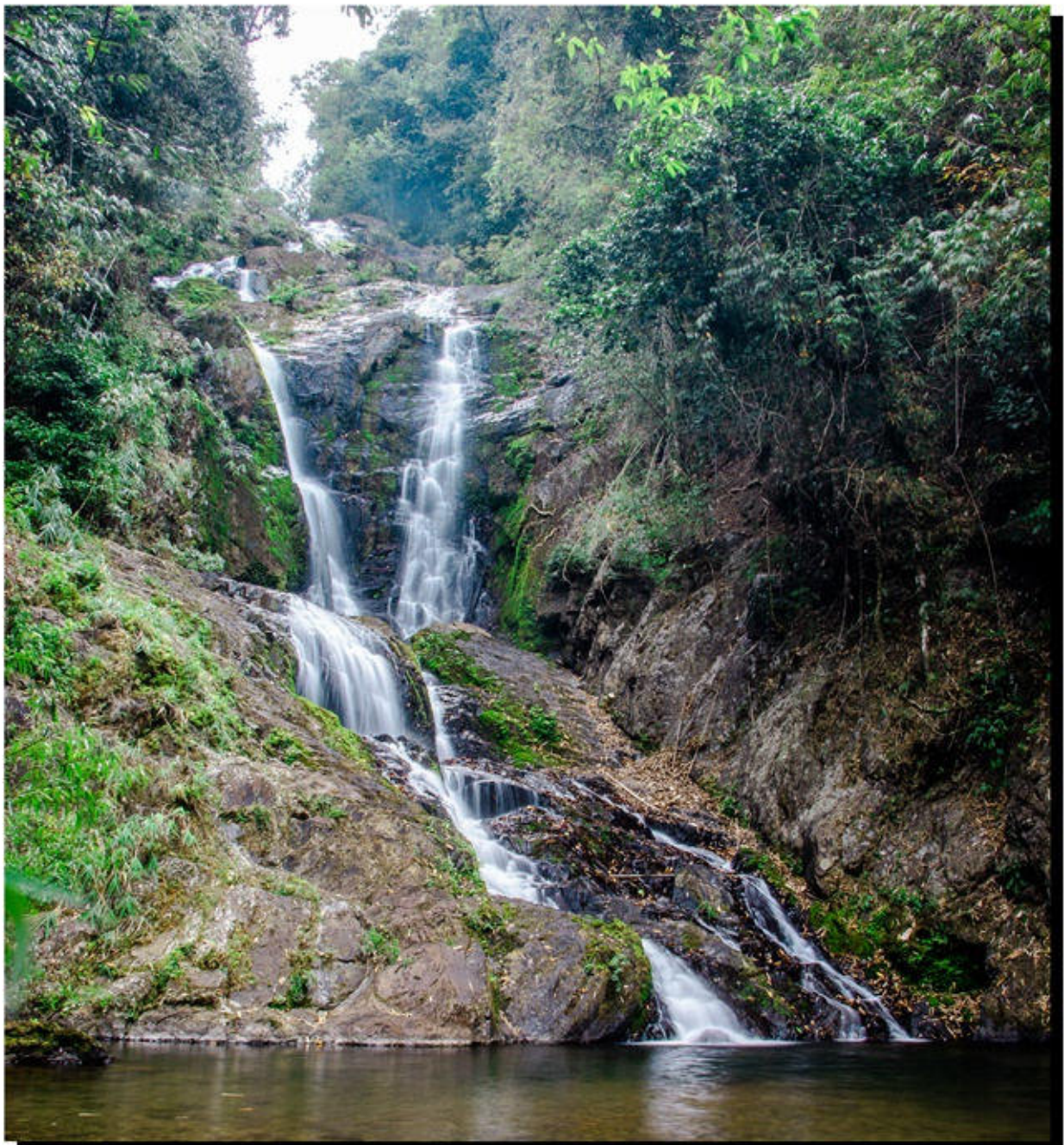
ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว **เล่นน้ำได้ตลอดปี**

ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นน้ำตกชั้นเดียวตกลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ 20 เมตร มีน้ำไหลแรงตลอดปี มีลานหินสำหรับพักผ่อนอยู่บนชั้นน้ำตก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 7 กิโลเมตร

ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก น้ำตกขนาดกลาง สูงกว่า 70 เมตร ล้อมรอบด้วยพรรณไม้นานาชนิด เกิดจากลำห้วยบางพลูจิตซึ่งไหลลงสู่คลองศก เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง น้ำตกลงมาจากหน้าผาชั้น พุ่งโค้งแบบรุ้งกินน้ำ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากตั่งน้ำประมาณ 1 กิโลเมตร

น้ำตกวังหิน (Wing Hin Waterfall)

อุทยานแห่งชาติเขาสก หมู่ที่ 6 ต.คลองสก อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี 84250

โทรศัพท์ 0 7739 5139, 0 7739 5154 - 5

พิกัด **47P 0445771E 0985205N**

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว **สิงหาคม-ธันวาคม**

ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ใกล้ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวบางหัวแรดห่างเพียง 120 เมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 15 เมตร น้ำที่ไหลลงมารวมกันกับคลองสก ด้านล่างของน้ำตกลงมา ประมาณ 20 เมตร จะมีก้อนหินก้อนโตๆ วางเรียงรายกันอยู่ในลำคลอง เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถที่จะเดินข้ามลำคลอง โดยเดินข้ามไปบนก้อนหิน ได้ จุดนี้เรียกว่า "น้ำตกวังหิน" เป็นจุดที่มองดูสวยงามอีกแห่งหนึ่ง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 2.8 กิโลเมตร รถยนต์ไม่สามารถไปถึงได้

น้ำตกสิบเอ็ดชั้น (Sip-ed Chan Waterfall)

อุทยานแห่งชาติเขาสก หมู่ที่ 6 ต.คลองตาคต อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี 84250

โทรศัพท์ 0 7739 5139, 0 7739 5154 - 5

พิกัด 47P 0443714E 0986245N

ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว เล่นน้ำได้ตลอดปี

ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นน้ำตกที่เกิดจากน้ำในคลองบางแล่นไหลตกลงมาเป็นชั้นๆ ลดหลั่นกันมาตามร่องผา เป็นรูปขั้นบันได 11 ชั้น แต่ละชั้นสูงประมาณ 10 เมตร และห่างกันประมาณ 70 เมตร มีน้ำไหลตลอดปีไม่ขาดสาย ชั้นล่างสวยงามมากที่สุด มีแอ่งน้ำกว้างให้เล่นน้ำ และมีโขดหิน วางเรียงรายอยู่ทั่วไปเหมาะสำหรับนั่งพักผ่อน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 4 กิโลเมตร ต้องเดินทางโดยทางเท้า

นายณฤทธิ์ - สายควบคุม
อุทยานแห่งชาติเขาสก ถ่ายภาพ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. แหล่งที่มา: <http://www.dnp.go.th/>, ตุลาคม 2562-มีนาคม 2564.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2548. การศึกษาเกณฑ์กำหนดมาตรฐานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติ. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

จินตนาภรณ์ อัมพลจันทร์. 2544. การประยุกต์แนวคิดช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์. 2543. การจัดการอุทยานแห่งชาติ. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาพรวมทรัพยากรป่าไม้. โครงการปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์, สุทัศน์ วรรณะเลิศ และเรณูภา รัชโน. 2547. คู่มือการจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยหลักการช่วงชั้นโอกาสทางด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum, ROS). การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์, เรณูภา รัชโน, อำนาจ รักษาพล, มยุรี นาสาและ จุฬารัตน์ ขาวคม. 2549. ข้อมูลการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จังหวัดเชียงใหม่ในรายงานฉบับสุดท้าย สารสำคัญ ประกอบแผนแม่บทเพื่อพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จังหวัดเชียงใหม่. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ.

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์. 2552. ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum, ROS). เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสำรวจ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทรัพยากรท่องเที่ยว วันที่ 4 มีนาคม 2552 ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่.

นภวรรณ ฐานะกาญจน์ และคณะ. 2541. คู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 283หน้า.

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

นภวรรณ ฐานะกาญจน์, วันชัย อรุณประภารัตน์, นันทชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์, รติกร น่วมภักดี และธีรพงษ์ ชุมแสงศรี. 2548. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (เล่มที่ 1) โครงการ “ระบบ สนับสนุนการวางแผนการจัดการแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ระยะที่ 1”. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ จังหวัดพิษณุโลก. 2553. รายงานการประเมินศักยภาพทรัพยากร นันทนาการในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง การจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ในอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง. สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2558. โครงการเตรียมรับมือและป้องกัน ผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจมีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมแหล่ง ธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. 116 หน้า

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. พิมพ์ครั้งที่ 2 สิงหาคม 2557. คู่มือการตรวจประเมิน มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ปัจจัยและเกณฑ์ในการจำแนกเขตนันทนาการตามหลักช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ
โดยใช้ปัจจัยทางสังคม (ROS)

ชื่อแหล่งนันทนาการ.....

อุทยานแห่งชาติ.....

ที่ตั้ง ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1.ปัจจัยเกี่ยวกับการเดินทางและการเข้าถึง

1.1 ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งนันทนาการ

ประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของการเดินทางเข้าถึงแหล่งนันทนาการกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ง่ายและสะดวกมาก
2	ค่อนข้างง่าย
3	ค่อนข้างยาก
4	ลำบาก
5	ลำบากมาก

1.2 ประเภทของเส้นทางและพาหนะเข้าสู่แหล่งนันทนาการ (วิเคราะห์จากเส้นทางประเภทสุดท้ายที่เข้าสู่แหล่งฯ)

พิจารณาจากประเภทเส้นทางเข้าถึงและพาหนะที่เข้าสู่แหล่งนันทนาการ กำหนดค่าเป็น 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ถนนคอนกรีตหรือลาดยาง 4 เลนขึ้นไป พาหนะทุกชนิดเข้าถึงได้
2	ถนนคอนกรีตหรือลาดยาง 2 เลน พาหนะเข้าถึงได้ทุกชนิด
3	ถนนคอนกรีตหรือลาดยาง 1 เลน ไม่มีไหล่ทาง รถวิ่งสวนกันได้ พาหนะทุกประเภทเข้าถึงได้ ยกเว้นรถบัสขนาดใหญ่
4	ถนนลูกรังหรือถนนดิน เส้นทางจักรยาน เส้นทางเดินเท้า ที่ใช้พาหนะที่ไม่ใช่เครื่องยนต์
5	ไม่มีถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง ต้องเดินเท้ามากกว่า 1,500 เมตร เส้นทางเดินเท้าไม่มีการพัฒนา

1.3 ระยะทางของเส้นทางเดินเท้า(วิเคราะห์จากจุดสุดท้ายที่รถเข้าถึง)

พิจารณาจากระยะของเส้นทางเดินเท้าที่ปรากฏ ก่อนเข้าสู่แหล่งนันทนาการ กำหนดค่าเป็น 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	เส้นทางเดินเท้า มีระยะทาง น้อยกว่า 20 เมตร จากบริเวณที่รถเข้าถึง
2	เส้นทางเดินเท้า มีระยะทาง ไม่เกิน 100 เมตร จากบริเวณที่รถเข้าถึง
3	เส้นทางเดินเท้า มีระยะทาง ไม่เกิน 500 เมตร จากบริเวณที่รถเข้าถึง
4	เส้นทางเดินเท้า มีระยะทาง 501 - 1,500 เมตร จากบริเวณที่รถเข้าถึง
5	เส้นทางเดินเท้า มีระยะทาง มากกว่า 1,500 เมตร จากบริเวณที่รถเข้าถึง

2. ความเป็นธรรมชาติและสภาพพื้นที่

2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติและรูปลักษณะการพัฒนา

ประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของระดับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในบริเวณแหล่งนันทนาการ กำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ความเป็นธรรมชาติน้อยมาก มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติอย่างเห็นได้ชัดจน (บอกได้ถึงความเป็นธรรมชาติอย่างชัดเจน)ไม่กลมกลืนและเป็นการพัฒนาอย่างถาวรระดับการพัฒนาสูง-สูงมาก เต็มรูปแบบ
2	ยังมีความเป็นธรรมชาติบ้าง แต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ และ/หรือสร้างเลียนแบบธรรมชาติ มีการพัฒนาแบบถาวรมากกว่า ร้อยละ 80 แต่กลมกลืนกับธรรมชาติระดับของการพัฒนาปานกลาง-สูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบาย
3	มีสภาพความเป็นธรรมชาติด່อนข้างสูง แต่ยังมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนสภาพธรรมชาติอยู่บ้าง ซึ่งยังพบเห็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวในลักษณะทั้งถาวรและไม่ถาวร หรือกึ่งถาวร โดยสัดส่วนการพัฒนาที่ไม่ถาวรมีสูงกว่า การพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง
4	ความเป็นธรรมชาติสูง มีการปรับเปลี่ยนธรรมชาติบ้างแต่น้อยมากแทบไม่สามารถระบุได้ มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะไม่ถาวร สามารถกลับคืนสู่ความเป็นธรรมชาติได้ไม่ยาก
5	ความเป็นธรรมชาติสูงมาก ไม่มีสิ่งใดแปลกปลอม ไม่มีการพัฒนาใดๆ เว้นแต่เส้นทางที่เข้าถึง ซึ่งยังคงความเป็นธรรมชาติ (เส้นทางที่ไม่มีการพัฒนา)

2.2 ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนา

ประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของเปอร์เซ็นต์ของขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในบริเวณแหล่งนันทนาการ กำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีมากกว่า ร้อยละ 50 ของเนื้อที่แหล่งนันทนาการ ทั้งหมด
2	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีประมาณร้อยละ 21-50
3	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีประมาณร้อยละ 11-20
4	ขนาดเนื้อที่ที่มีการพัฒนามีประมาณร้อยละ 10 หรือน้อยกว่า แต่ยังพบเห็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาอยู่
5	ไม่มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา

2.3 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งนันทนาการกำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นและเพื่อความสะดวกสบายมาก สำหรับคนทุกประเภท
2	สะดวกสบายปานกลาง-มาก เน้นสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ป้องกันอันตรายแก่นักท่องเที่ยว และความสะดวกสบาย เช่น ห้องสุขา ศาลานั่งพักผ่อน ถึงขยะ
3	เน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและป้องกันผลกระทบต่อนั้ที่ เช่น รวากะ สะพานข้ามน้ำ ถึงขยะ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและจำกัดจำนวน
4	เน้นการป้องกันผลกระทบต่อนั้ที่ และป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวบ้าง
5	ไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เว้นแหล่งนันทนาการ/แหล่งศึกษาธรรมชาติที่เป็นเส้นทางเดินป่า อาจจะพบสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทป้ายสื่อความหมายในบริเวณจุดเริ่มต้นเส้นทางและจุดปลายทาง

3. สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพการจัดการแหล่งนันทนาการ

3.1 ระดับการพึ่งพาตัวเอง

ประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของลักษณะกิจกรรมนันทนาการ และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกจากการประกอบกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ นักท่องเที่ยวได้ใช้ทักษะในการประกอบกิจกรรม และการพึ่งพาตนเองในระดับใด ในบริเวณแหล่งแหล่งนันทนาการ กำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อยมาก
2	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมน้อย
3	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับปานกลาง
4	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมระดับสูง
5	มีการพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจกรรมสูงมาก

3.2 ระดับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือนภายในแหล่งนันทนาการประเมินในเชิงคุณภาพ โดยการให้คะแนนภาพรวมของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งนันทนาการกำหนดค่าคะแนน 5 คะแนนคือ พิจารณาจากการสำรวจ กำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	การพัฒนาสูงมาก มีสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆ เหมือนระดับ 2 แต่สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว ได้ครั้งละ มากกว่า 100 คนขึ้นไป
2	การพัฒนาสูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อป้องกันอันตรายและเพื่อความสะดวกสบายในการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกมีขนาดใหญ่ เช่น ถนนลาดยาง/ซีเมนต์ ลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำ-ห้องสุขา ศาลานั่งพักผ่อน ม้านั่ง ถังขยะ ป้ายสื่อความหมาย ฯลฯ
3	การพัฒนาปานกลาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันสภาพแวดล้อม เพื่อป้องกันอันตรายแก่นักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบกิจกรรมเท่านั้น โดยเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็ก เช่น ม้านั่ง ถังขยะ ป้ายสื่อความหมาย ห้องสุขา ลานจอดรถ ท่าเทียบเรือขนาดเล็ก ฯลฯ
4	การพัฒนาน้อย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางเดินเท้าที่ปรับผิวทางเพื่อให้มีความคงทน มีรั้ว ราวกันตก ป้ายเตือนและป้ายสื่อความหมายที่กลมกลืนกับธรรมชาติ
5	การพัฒนาน้อยมาก มีการพัฒนาเฉพาะเส้นทางเดินเท้าที่ยังคงสภาพธรรมชาติ

4. ระดับการควบคุมนักท่องเที่ยว/ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	พบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราหรืออยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา มีป้ายเตือนอันตรายและเงื่อนไขการใช้พื้นที่
2	พบเห็นเจ้าหน้าที่ตรวจตราเป็นส่วนใหญ่ ให้ความรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยว
3	ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีเพียงป้ายสื่อความหมาย เช่น ป้ายเตือน ป้ายระบุเงื่อนไขการใช้พื้นที่และวิธีการรักษาสีงแวดล้อม
4	ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ มีป้ายสื่อความหมายที่อาจจะเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น
5	ไม่มีป้ายหรือเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ และ/หรือ มีเจ้าหน้าที่พาเดินไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยวต้องรู้จักรับผิดชอบตนเองและมีทักษะในการเผชิญหน้ากับสภาพธรรมชาติที่อาจเกิดอันตรายได้ เช่น เดินริมผา โดยไม่มีราวเกาะ และป้ายเตือนเดินข้ามน้ำเชี่ยว โดยไม่มีสะพานและป้ายเตือน หรือเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย

5. โอกาสในการพบปะผู้คน

วัดจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่พบเห็นในแหล่งนันทนาการ/แหล่งศึกษาธรรมชาติขณะทำการวิเคราะห์ โดยประมาณ

จำนวนคน/จำนวนกลุ่ม ในระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 30 นาที กำหนดค่าคะแนน 5 คะแนน คือ

ค่าคะแนน	ลักษณะบ่งชี้
1	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ่อยครั้ง มากกว่า 31 กลุ่มต่อครึ่งชั่วโมง
2	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ่อย ประมาณ 21-30 กลุ่มต่อครึ่งชั่วโมง
3	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นบ้าง ประมาณ 11-20 กลุ่มต่อครึ่งชั่วโมง
4	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นค่อนข้างน้อย ประมาณ 1-10 กลุ่มต่อครึ่งชั่วโมง
5	พบเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นน้อยมาก หรือไม่พบเลย

ปรับปรุงจาก : ดรรชนี และคณะ (2546,2549), ดรรชนี (2549) และ นววรรณ และคณะ (2549)

ค่าระดับคะแนนของประเภทเขตนันทนาการตามหลักการช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum, ROS)

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการประเภทพัฒนามาก (Developed, D) พิสัย 1.00-1.80

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการประเภทกึ่งพัฒนา (Semi-Developed, SD) พิสัย 1.81-2.60

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการประเภทธรรมชาติกึ่งสันทนาการโดยใช้อยานยนต์ (Semi-Primitive Motorized, SPM) พิสัย 2.61-3.40

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการประเภทธรรมชาติกึ่งสันทนาการโดยไม่ใช้อยานยนต์ (Semi-Primitive Non-Motorized, SPNM) พิสัย 3.41-4.20

เขตช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการประเภทธรรมชาติสันโดษ (Primitive, P) พิสัย 4.21-5.00